

մի ժամ հեռաւորութեան վրայ գտնուող Չալափարը. դա բանաստեղծական, պճնազարդ մի սար է, որի կատարը զարդարւած է թաւշեայ կանաչով. նրա շրջագիծն է 10 վերստ, իսկ խորութիւնը 1000 գեազ, որը լցւած է հարուստ և սառնորակ ջրով. ահա այստեղից ջուրն օձապտոյտ հասելով ոռոգում է Շուրիշկանի դաշտավայրերը:

Բնակիչները, որ գաղթած են Հումուց, Քեարւանդից, բաղկացած են 78 տնից 657 շնչով, որի 360-ը արական է, իսկ 297-ը իգական. նրանք պարապում են հողագործութեամբ և մասամբ էլ անասնապահութեամբ:

Հողը պատկանում է Միրզամատ Մէհդունի խանին. գիւղացիները հողագուրկ են. նրանք մշակում են աղայի հողը և ստացւած արգիւնքի $\frac{1}{3}$ մասը տալիս են նրան. մօտաւորապէս տարեկան 160 խալվար ցորեն և գարի վճարում, բացի այդ 120 թուման էլ պետական հարկ են տալիս: Հողը մեծ մասամբ ջրովի է, վարում են արօրով և ցանում նոյն հացաբոյսերը:

Գիւղն ունի մի եկեղեցի Ս. Բարսեղ անունով, բայց Շուրիշկանը Փէրիա գաւառում հռչակ է վայելում առանձնապէս իր հրաշագործ և ախտահարած աւետարանով. դա մի հազւագիւտ, ձեռագիր թղթեայ աւետարան է, որի ծաղկատառերի ու նկարների նրբութիւնը և գոյների ազնւութիւնը զարմանք է ազգում մարդուն: Կազմի վրայ ունի արծաթեայ մի խաչ, որի չորս անկիւնը դրւած են չորս սրբերի մասունքները: Այդ աւետարանը կրում է ՁԽԵ (747) թւականը: Ըստ աւանդութեան, երբ պարսիկները գիւղը թալանում են, աւետարանն ազաւնու ձե է ստանում և պապի աղբիւրի մէջ ընկնում, ուր մնում է ուղիղ կօթը տարի առանց վնասելու. ապա գիւղացիները հանում են աղբիւրից և բերում գիւղ: Իսկ մի ուրիշ աւանդութիւն ասում է. լօռերը ծրագրում են գիւղն աւարի տալ, ուստի նրանք զինւած ձիաւոր խմբով գիշերը յարձակում են գիւղի վրայ, սակայն երբ մօտենում են գիւղին՝ նրանց առաջ ելնում է կարմիր-կանաչ զգեստներով սու-